

Udenlandske lønmodtagere i Danmark skal arbejde på danske vilkår

Det skaber lige muligheder for lønmodtagerne og fair konkurrence for virksomhederne

LO og FTF foreslår

STYRKET LOVGIVNING MOD SOCIAL DUMPING

Der skal vedtages lovgivning, som sikrer, at udstationeret arbejdskraft i Danmark får opfyldt deres overenskomstmæssige vilkår og rettigheder i en ordning, der rummer adfærdsregulerende tiltag over for såvel danske som udenlandske virksomheder. Det skal endvidere være obligatorisk for alle kommuner og regioner i lighed med staten at anvende arbejdsklausuler, når offentligt arbejde udbydes til private virksomheder.

UDVEKSLING AF OPLYSNINGER MED ANDRE EU LANDE – OG STYRKET KONTROL

Regeringen bør indgå bilaterale aftaler mellem Danmark og alle relevante EU-lande om udveksling af oplysninger om virksomheder, der udfører arbejde i Danmark eller de pågældende lande. Myndighederne skal gennemføre en fortsat intensiveret, målrettet og koordineret indsats, for at udstationerede virksomheder efterlever alle de regler, der gælder i Danmark i forhold til at drive virksomhed. I denne forbindelse bør der indføres lovgivning om kædeansvar for danske hovedleverandører, hvad angår lovbaserede krav som skat, arbejdsmiljø og sociale bidrag.

Hvad er problemet?

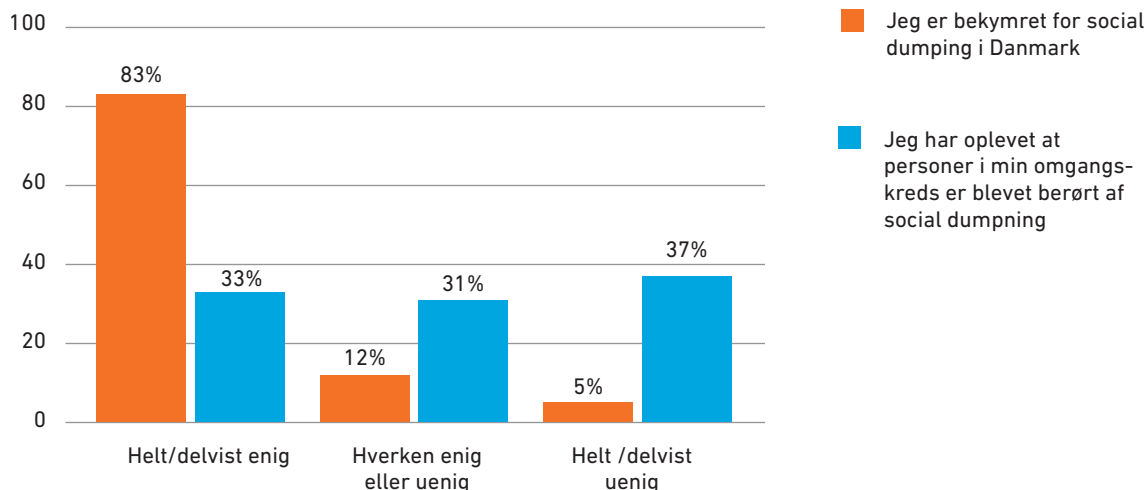
Siden østudvidelsen er der sket en betydelig stigning i omfanget af udenlandsk arbejdskraft i Danmark fra EU lande. Det præcise omfang kendes ikke, da det er en kendt sag, at ikke al arbejdskraft registres. Den registrerede udenlandske arbejdskraft i Danmark viser, at mere end 82.000 øst- og centraleuropæere i løbet af 2013 havde haft beskæftigelse på det danske arbejdsmarked, svarende til 36.000 fuldtidsbeskæftigede. Og hertil kommer altså den arbejdskraft der ikke er registreret. Den udstationerede arbejdskraft er klart størst inden for bygge og anlæg, efterfulgt af landbruget, mens den vandrende arbejdskraft er størst inden for

rengøring, landbrug og industri¹. Desuden kan der iagttages nye udfordringer med fastlæggelse af løn- og arbejdsforhold på tværs af landene inden for fx luftfartsbranchen og transportområdet.

Af målinger foretaget for LO står det ganske klart, at danske lønmodtagere bekymrer sig om social dumping. Tilsvarende viser målingerne, at der er store forventninger til politiske tiltag.

Social dumping: Hvor enig er du i følgende udsagn?²

Pct.

LO og FTF anser danske overenskomster og fair konkurrence som grundlaget for ordentlige vilkår for danske lønmodtagere og virksomheder.

Lønmodtagere fra andre EU-lande kan og skal frit kunne arbejde i Danmark, men det skal foregå på danske løn- og ansættelsesvilkår. Danmark har brug for en klar og effektiv regulering af tilgangen af arbejdskraft, så alle arbejder på samme vilkår. Der kendes alt for mange tilfælde, hvor udenlandske lønmodtagere arbejder under usle vilkår for fx polske eller italienske underleverandører for danske bygherrer eller danske hovedleverandører. Ofte formår fagbevægelsen at overenskomstdække disse udenlandske virksomheder, men må konstatere at virksomhederne forlader landet uden at efterleve indgåede overenskomster. I visse brancher kan det konstateres, at de samme danske hovedleverandører igen og igen gør brug af udenlandske virksomheder, der lader hånt om danske overenskomster og lovgivning.

Derfor skal der vedtages lovgivning i Danmark, som sikrer, at de udenlandske lønmodtagere får deres tilgodehavende løn efter en indgået kollektiv overenskomst, selv om arbejdsgiveren stikker af fra regningen, og denne lovgivning skal rumme tiltag over for danske virksomheder, som entrerer med disse udenlandske virksomheder. Det skal have konsekvenser, også over for de danske virksomheder der

1) Søren Kaj Andersen og Jonas Felbo-Kolding i Samfundsøkonomen nr. 4, December 2014: Midlertidige østmigranter udfordrer den danske model.

2) Epinion for LO, august 2014, LO-målgruppen.

i leverandørkæder gør brug af udenlandske virksomheder med groft underbetalte lønmodtagere.

Men lovgivning om sikring af lønkrav mod overenskomstdækkede udenlandske virksomheder kan ikke stå alene. Brugen af arbejdsklausuler i offentlige kontrakter er et særdeles vigtigt redskab til at sikre, at danske skattekrone ikke under nogen omstændigheder anvendes i arbejdsudbud, der bidrager til unfair konkurrence og social dumping på det danske arbejdsmarked. Det er politikernes ansvar at sikre dette. Det skal derfor gøres obligatorisk også for regionerne og kommunerne at anvende arbejdsklausuler, når offentligt arbejde udbydes til private virksomheder. Dette gælder allerede for staten, men kommuner og regioner skal på samme måde være rollemodeller for private virksomheder og sikre, at alt arbejde foregår på ordentlige løn- og ansættelsesvilkår.

Indsatsen mod social dumping kræver mange forskellige tiltag, og både politikere, arbejdsgivere og lønmodtagere må tage et ansvar.

Arbejdsmarkedets parter skal fortsat arbejde for, at udenlandske virksomheder, der opererer i Danmark, bliver dækket af en overenskomst, og at overenskomsterne bliver håndhævet. Samtidig er det helt afgørende, at politikerne bakker op om den danske model. Det sikres bl.a. ved retten til at konflikte, ved effektive instanser til at afgøre tvister og ved at sikre effektiv adgang til inddrivelse af tilgodehavender hos virksomheder fra udlandet. De faglige organisationer i Danmark har mange millioner til gode i udenlandske virksomheder, men realiteten er, at det reelt ikke er muligt at inddrive disse tilgodehavender i udlandet.

Det er også en realitet, at mange udenlandske virksomheder ikke betaler den skat eller de sociale bidrag, de er forpligtet til, ikke overholder arbejdsmiljølovgivningen osv. I Danmark har vi fx et ønske om, at man ikke skal blive syg af sit arbejde eller udsætte sig for arbejdsulykker på byggepladserne, så det er ikke på bekostning heraf, at udenlandske virksomheder skal konkurrere med danske virksomheder.

Derfor skal myndighederne intensivere, målrette og koordinere deres indsats yderligere for at sikre, at udstationerede virksomheder efterlever alle regler og love i Danmark i forhold til at drive virksomhed. Det gælder ikke mindst pligten til at betale skat i Danmark og pligten til at efterleve danske arbejdsmiljøregler og regler om cabotage-kørsel, som skal sikre, at udenlandske lastbiler og chauffører ikke transporterer gods i Danmark til dumpingpriser. Indsatsen skal straffe de virksomheder hårdere, der ikke overholder reglerne. I den forbindelse bør der indføres lovgivning om kædeansvar for danske leverandører, der bruger udenlandske underleverandører, for så vidt angår de lovbaserede krav om skat, arbejdsmiljø og sociale bidrag.

Derfor skal regeringen indgå bilaterale aftaler mellem Danmark og de relevante EU-lande om adgang til inddrivelse, om udveksling af oplysninger om registrering, skattebetalinger osv.

Forslagets effekter

Danske løn- og arbejdsvilkår for udenlandske lønmodtagere der arbejder i Danmark og overholdelse af arbejdsmiljølovgivning, skattelovgivning osv. skaber lige vilkår og fair konkurrence.

Sikres dette ikke, bliver konkurrencen om arbejdet en konkurrence om de ringeste vilkår, farlige arbejdspladser og muligheden for at holde sig uden for myndighedernes håndhævelse af den lovgivning, der gælder for at drive virksomhed i Danmark.

Effekten af at indgå bilaterale aftaler mellem Danmark og de relevante EU-lande om udveksling af oplysninger om virksomheder, som udfører arbejde i Danmark eller de pågældende lande, vil være at det i højere grad vil være muligt at håndhæve og sanktionere de danske regler, der gælder for udenlandske virksomheder, som opererer i Danmark.